

Такризи

роҳбари илмӣ ба рисолаи номзадии Асоев Баҳодур Хайридинович дар мавзуи: «Ташаккул ва рушди бозори неруи барқ дар давлатҳои Осиёи Марказӣ», барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи иҳтиноси 08.00.04 - Иқтисодиёти соҳавӣ (08.00.04.01- Иқтисодиёти саноат ва энергетика)

Асоев Баҳодур Хайридинович соли 2016 ба ҳайси унвонҷӯ ба Донишкадаи технология ва менеҷменти инноватсионӣ дар шаҳри Кӯлоб қабул шудааст. Номбурда ҳангоми иҷрои кори илмии ҳуд, дараҷаи баланди мустақилиятро дар ҷамъоварӣ, омӯзиш ва интихоби асарҳои таҳқиқотчиёне, ки ҷанбаҳои назариявии кори мазкурро таҳқиқ намудаанд, нишон дода тавонистааст. Ҳангоми иҷрои рисолаи илмӣ ва таҳия намудани мақолаҳо барои чоп Баҳодур Хайридинович, масъулияти баландро нишон дода, 17 мақолаи илмӣ (аз ҷумла 5 мақола дар мачаллаҳои тақризшавандай КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон) аз чоп баровардааст. Сатҳи дониш ва методҳои омӯзишии Асоев Б.Х. ба стандартҳои таҳсилоти олӣ мувофиқат меқунад. Асоев Б.Х. дар бахши фаъолияти илмӣ низ масъулият дошта, ҳамасола бо маърӯзахо дар конференсияҳои илмӣ-таҳқиқотии ҷумҳурияйӣ ва байналхалқӣ иштирок менамояд. Ҳангоми кор бо диссертатсия унвонҷӯ ҳудро ҳамчун таҳқиқотчи илмӣ ва масъулиятшинос нишон дода, натиҷаҳои ба дастомадаро ҳаматарафа таҳлил ва шарҳ дода, истифода бурдани методҳои зарурии таҳқиқотиро мустақилона муайян ва асоснок карда метавонад.

Мубрамияти мавзӯи интихобгардидаи таҳқиқоти диссертатсионии Асоев Б.Х. аз он бармеояд, ки масъалаҳои вобаста ба ташаккул ва рушди бозори неруи барқ дар давлатҳои Осиёи Марказӣ, дар маркази диққати давлатҳои минтақаи Осиёи Марказӣ қарор дошта, ба талаботҳои бандҳои Шинономаи иҳтиносҳои КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон - аз рӯи иҳтиноси 08.00.04-Иқтисодиёти соҳавӣ (08.00.04.01-Иқтисодиёти саноат ва энергетика) мувофиқ аст: 1. Асосҳои назариявию методологии таҳлили мушкилоти рушди саноатӣ, коркарди усулҳо, механизмҳо ва фишангҳои татбиқи сиёсати иқтисодии давлат дар соҳаҳои саноат ва энергетика. Ташкил ва идоракунии фаъолияти хоҷагидорӣ дар соҳаҳои саноат ва энергетика. 2. Масъалаҳои назарияйӣ ва методологии арзёбӣ ва баландбардории самаранокии фаъолияти хоҷагидорӣ дар соҳаҳои саноат ва энергетика. 5. Ташаккул ва амалкарди бозорҳои маҳсулоти саноатӣ ва энергетика. Нархгузорӣ дар саноат ва

энергетика. Сиёсати тарифӣ дар соҳаҳои маҷмааи сӯзишворию энергетикӣ. 30. Мушкилоти ташаккулёбӣ ва рушди инфрасоҳтори соҳаҳои саноат ва энергетика. Таъминоти инфрасоҳтории рушди инноватсионии саноат ва энергетика.

Аз гуфтаҳои боло хулоса намудан мумкин аст, ки асосҳои назариявию методии ташаккул ва рушди бозори неруи барқ, равишҳои методии арзёбии фаъолияти бозори неруи барқ дар давлатҳои Осиёи Марказӣ, таҳлил ва арзёбии вазъи бозори неруи барқ, арзёбии рушд ва мушкилоти бозори неруи барқ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, самтҳо ва роҳҳои ташаккулу равнақи бозори неруи барқ, таҷрибаи ҷаҳонии рушди бозорҳои энергетикии минтақавӣ ва имконоти истифодаи онҳо дар давлатҳои Осиёи Марказӣ, аҳамияти баланди назариявию амалӣ дошта, мубрамияти таҳқиқотро тасдиқ менамояд, ки барои ҳалли ин муаммоҳо равиши илмӣ-асоснокро тақозо менамояд.

Қайд кардан ҷоиз аст, ки рисолаи илмӣ соҳтори мантиқии хуб дошта, мақсад ва вазифаҳо дуруст тарҳрезӣ шуда, бо забони илмии фахмо омода гардида, пешниҳод ва таклифҳои муаллиф илман асоснок таҳия гардидаанд. Дастовардҳои назариявӣ ва таҳлилии муаллиф арзиши баланди илмӣ доранд. Бандҳои навгониҳои илмӣ, моҳияти таҳқиқотро күшода, дар ҳуд иқтидори зиёди илмӣ ва амалию методӣ дошта, арзиши баланди кори мазкурро тасдиқ менамоянд. Қобили зикр аст, ки натиҷаҳои муҳими назариявию методии дар диссертатсия мавҷудбуда, таклифи хулосаҳо, равишҳои асосие, ки дар рафти таҳияи рисола омодашуда ва то таклифҳои амалии ба соҳторҳои марбути соҳавии давлатҳои минтақаи Осиёи Марказӣ расонидашуда, метавонанд дар ташаккул ва рушди бозори неруи барқ дар давлатҳои Осиёи Марказӣ мусоидат намоянд.

Навгонии илмии таҳқиқот дар асоси коркарди илмию асосноксозии ташаккул ва рушди бозори неруи барқ дар давлатҳои Осиёи Марказӣ ва пешниҳодҳои мушаххас оид ба роҳҳои ташаккулу равнақи бозори неруи барқ дар давлатҳои Осиёи Марказӣ муайян мегардад.

Натиҷаҳои асосии таҳқиқоти илмӣ, ки унсури навгонӣ доранд аз инҳо иборат мебошанд:

- ҷанбаҳои назариявию методии ташаккул ва рушди бозори неруи барқи минтақавӣ мавриди омӯзиш қарор дода шуда, муайян карда шудааст, ки бозори неруи барқ дар давлатҳои Осиёи Марказӣ яке аз навъҳои маъмули бозори минтақавӣ буда, ташаккул ва рушди он аз муносибатҳои ҳамгирии давлатҳои ин минтақа вобаста мебошад ва дар ҳолати рушд кардани он мушкилоти бо неруи барқ таъмин гардидани

иқтисодиёт ва иҷтимиоёти давлатҳои минтақа метавонад ҳалли мусбати худро пайдо қунад;

- ҳусусиятҳо, принсипҳо ва омилҳои ба бозори неруи барқ дар давлатҳои Осиёи Марказӣ таъсирбахш ошкор ва равишҳои методии арзёбии фаъолияти бозори мазкур бо такя ба омӯзиши назарияҳо ва методҳои илмӣ коркард шуданд, ки онҳо метавонад ба ташаккулу рушди бозори минтақавии неруи барқ мусоидат намояд;

- вазъ ва тамоюли бозори неруи барқ дар давлатҳои Осиёи Марказӣ дар умум ва Ҷумҳурии Тоҷикистон дар алоҳидагӣ бо назардошти захираҳои истихроҷӣ ва гидроэнергетикӣ таҳлилу баррасӣ гардида, муайян карда шудааст, ки тамоюлҳои рушд ва самаранокии фаъолияти бозори неруи барқ дар давлатҳои минтақа аз ҳолат ва рушди муназзами соҳаи энергетика ва ҷалби сармоягузорӣ вобастагӣ дошта, тағйирёбии афзоиши истеҳсол, истеъмол, содирот ва воридоти неруи барқ дар минтақаи Осиёи Марказӣ муайян карда шудааст;

- самтҳо ва роҳҳои ташаккулу рушди бозори неруи барқ дар давлатҳои Осиёи Марказӣ муайян гардида, пешниҳодотҳои илман асоснокшуда оиди рушди равандҳои интегратсионӣ дар бозори неруи барқи давлатҳои Осиёи Марказӣ - ҳамчун самти муҳимтарин ва афзалиятноки ҳамкориҳои тарафайн коркард ва пешниҳод гардидааст;

- таҷрибаи ҷаҳонии рушди бозорҳои неруи барқи минтақавӣ баррасӣ гардида, дастовардҳои пешқадами бозорҳои неруи барқи минтақавии Амрикои Ҷанубӣ, Амрикои Марказӣ, Осиёи Ҷанубу Шарқӣ (минтақаи Меконги Бузург), ИМА (бозори PJM) ва Аврупо (бозори Nord Pool ва бозори ягона) омӯхта шуда тавсияҳои илман асоснокшуда, оиди истифодаи онҳо дар миқёси давлатҳои минтақаи Осиёи Марказӣ пешниҳод гардидааст;

- дурнамои аз ҷиҳати назариявию амалӣ асоснокшудаи рушди бозори неруи барқ дар давлатҳои Осиёи Марказӣ дар базаи омӯзиши таҷрибаи ҷаҳонии рушди бозорҳои неруи барқи минтақавӣ таҳия шудааст, ки он имкон медиҳад иқтидорҳои мавҷудаи минтақавӣ дар асоси истифодаи сенарияҳои дурнамои рушди бозори неруи барқи номбурда мавриди таҳқиқ қарор дода шаванд.

Вобаста ба гуфтаҳои боло, таваҷҷуҳи маҳсусро равишҳои муаллифи рисола оид ба таҳлили муаммоҳои ҷойдошта ва имкониятҳои ҳал намудани онҳо ишғол менамояд.

Хулоса ва пешниҳодҳо ҷиҳати истифодаи илмию амалӣ асоснок ва мутобиқ омода шудаанд. Дар маҷмӯъ рисола аҳамияти кифояи илмӣ ва назаривиу амалиро дорост ва кори илмӣ-таҳқиқотии байтномрасида

дар сатҳи муҳокима қарордошта, ба ҳисоб меравад.

Рисолаи номзадии Асоев Баҳодур Хайридинович дар мавзӯи «Ташаккул ва рушди бозори неруи барқ дар давлатҳои Осиёи Марказӣ», барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.04 - Иқтисодиёти соҳавӣ (08.00.04.01- Иқтисодиёти саноат ва энергетика) пешниҳод шудааст, кори мустақилона анҷомдодашуда ва мантиқӣ дар ҳамин сатҳи муҳокима кори илмӣ-таҳқиқотии итномрасида буда, арзиши баланди илмӣ дошта, барои муҳокима ва ҳимояи минбаъда дар Шӯрои диссертационии номбурда тавсия карда мешавад.

Роҳбари илмӣ,
д.и.и., профессори Донишгоҳи
миллии Тоҷикистон:

Исаинов X.R.

Имзои Исаинов X.R. –ро тасдиқ мекунам:

Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои маҳсуси

Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

“08” 18 2022

Тавқиев Э.Ш.